

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2024

E

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT¹

Vastgesteld 13 maart 2024

Het wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

Met veel belangstelling hebben de leden van de **BBB**-fractie de bij het wetsvoorstel behorende stukken doorgenomen, waaronder de beraadslaging in de Tweede Kamer. De leden van de BBB-fractie willen de Minister van VWS een compliment geven voor de gevoerde discussie, gegeven de zeer beperkte voorbereidingstijd. Zij hebben nog enkele vragen en kanttekeningen.

De leden van de fracties van **VVD** en **CDA** hebben kennisgenomen van de VWS-begroting voor 2024. Zij leggen de regering hierover nog graag een gezamenlijke vraag voor.

De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** danken de regering voor het wetsvoorstel. Zij hebben het voorstel goed ontvangen en doorgenomen. Zij maken zich wel zorgen over de staat van de jeugdzorg in Nederland. Hierover hebben zij nog enkele vragen. De leden van de **SP**-fractie sluiten zich bij deze vragen aan.

¹ Samenstelling:

Van Wijk (BBB), Van Knapen (BBB), Janssen-van Helvoort (GroenLinks-PvdA), Van Gurp (GroenLinks-PvdA) (*ondervoorzitter*), Fiers (GroenLinks-PvdA), Roovers (GroenLinks-PvdA), Thijssen (GroenLinks-PvdA), Kaljouw (VVD), Klip-Martin (VVD), Prins (CDA) (*voorzitter*), Bakker-Klein (CDA), Moonen (D66), Van Meenen (D66), Bezaan (PVV), Koffeman (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Aelst-Den Uijl (SP), Talsma (CU), Van den Oetelaar (FVD), De Vries (SGP), Perin-Gopie (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

Uit de evaluatie en de jaarrapportage 2022 van de Wet afbreking zwangerschap² blijkt een stijgende lijn van zwangerschapsonderbrekingen. De leden van de BBB-fractie vinden deze stijging, onder meer veroorzaakt doordat er, zeker bij jongeren en andere specifieke doelgroepen, een toenemende weerstand is tegen vaccinatie en/of pil/medicijngebruik, verontrustend. Kan de regering hierop reflecteren?

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) kan middels regionale samenwerking en het voeren van gesprekken met elkaar, een nieuwe perspectief brengen. Echter, «uit het veld» horen de leden van de BBB-fractie dat er nog gewerkt wordt met de «mindset» van het oude systeem. De leden van de BBB-fractie vragen waarom er niet gekozen is voor een «big bang»-wellicht rigoreus, maar wel effectief.

Een pijnpunt voor de leden van de BBB-fractie is hergebruik van onaangebroken medicatie. Er is een tekort aan medicatie. Tegelijkertijd wordt medicatie die door een patiënt ongebruikt en ongeopend geretourneerd wordt bij de apotheek, vernietigd. Dit kan beter. Zijn hier voorstellen voor in voorbereiding?

De leden van de BBB-fractie horen in de «zorgmarkt» dat de advisering door en tussenkomst van consultancies zwaar (soms erg zwaar) drukken op de budgetten. Zij vragen of de regering zich hiervan bewust is. Is de regering zich bewust van het feit dat bij wetsvoorstellen zo min mogelijk ingezet moet worden op nadere tussenkomst door consultants, zodat er meer geld daadwerkelijk naar de zorg gaat?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van VVD en CDA

De leden van de fracties van VVD en CDA hebben kennisgenomen van de begroting van het Ministerie van VWS voor 2024. De toelichting van de Minister van VWS bij de behandeling van de begroting in de Tweede Kamer³ roept nog een vraag op inzake het budget voor de elektronische gegevenslevering. De Minister geeft aan dat in het regeerakkoord 1,4 miljard euro was opgenomen op de aanvullende post voor de gegevensuitwisseling en dat tot nu toe 400 miljoen van dit bedrag is overgeheveld naar de begroting van VWS. *«Dat geld is bestemd voor het realiseren van eenheid van taal, generieke functies en gegevensuitwisseling onder de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg. Dan is er dus nog 1 miljard op de aanvullende post beschikbaar»*, zo citeren deze leden uit de Handelingen. De leden van de beide fracties hechten grote waarde aan het doorontwikkelen van digitalisering en elektronische gegevensuitwisseling in de zorg. Daartoe zijn financiële middelen onontbeerlijk. De leden van de fracties van VVD en CDA vragen of het bedrag van 1 miljard daadwerkelijk voor dit doel is geoormerkt. Zo nee, waarom niet en wat betekent dat voor de doorontwikkeling van het genoemde.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA maken zich ernstige zorgen over de staat van de jeugdzorg in Nederlanden. In de begrotingsstaat 2024 wordt 1,45 miljard euro vastgelegd voor de jeugdzorg, maar in 2025 zal 511 miljoen euro worden bezuinigd in de jeugdzorg. Verder staat 2026

² Zie ook kamerstukdossier 30 371.

³ *Handelingen II 2023/24*, nr. 34, item 7, p. 5.

bekent als het ravijnjaar voor veel gemeenten die het beleid van jeugdzorg moeten uitvoeren. Deze bezuinigingen, zowel op jeugdzorg als op het Gemeentefonds, vormen daarom een groot risico, hetgeen kan leiden tot een precarie situatie waar veel kinderen slachtoffer zullen zijn. Daarom hebben de leden van deze fractie de volgende vragen:

- Klopt het dat de regering in de Voorjaarsnota invulling zal gaan geven aan 511 miljoen euro bezuinigingen in de jeugdzorg, waarbij de concrete maatregelen die hiermee annex zijn zullen worden benoemd?
- In het debat met de Tweede Kamer stelt de Staatssecretaris van VWS dat het aan het volgende kabinet is om de bezuinigingen desgewenst aan te passen. Hoe ziet de regering de rol van het demissionair kabinet bij de Voorjaarsnota als er nog geen nieuw kabinet is?
- In de brief van 29 januari 2024 geeft de Staatssecretaris een lijst van mogelijke maatregelen voor de besparingsopgave van € 511 mln.⁴ Welke effecten zullen deze maatregelen hebben op de uitvoering van jeugdzorg? Welke gevolgen zullen deze maatregelen hebben voor de kinderen en jongeren die zijn aangewezen op de jeugdzorg?
- Wat zijn de effecten van de bezuiniging op de jeugdzorg op de plannen uit de Hervormingsagenda Jeugd? Komen onderdelen van deze hervormingsagenda in gevaar?

De leden van de fractie GroenLinks-PvdA wijzen erop dat de afgelopen jaren meerdere keren zorgen over deze bezuinigingen zijn gemeld, zoals bijvoorbeeld in het rapport van de Commissie van Wijzen⁵, door de VNG⁶ en door de aangenomen Eerste Kamermotie-Rosenmöller (GroenLinks c.s.)⁷, toen het kabinet nog geen demissionaire status had. De leden van de fractie GroenLinks-PvdA vragen zich daarom het volgende:

- Waarom heeft de regering niet eerder plannen ontwikkeld om deze bezuinigingen te voorkomen?
- Heeft de regering, toen deze signalen werden gegeven, naar andere mogelijkheden gekeken om deze bezuinigingen te schrappen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke mogelijkheden waren er en waarom zijn deze niet gekozen?
- Naast het dragen van de verantwoordelijkheid voor de extra bezuinigingen van 511 miljoen euro⁸, welke andere stappen heeft de regering onderzocht om ervoor te zorgen dat deze bezuinigingen niet ten koste gaan van de kwaliteit van de jeugdzorg?

Op 29 februari 2024 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) een rapport gepubliceerd, genaamd «*Onvoldoende passende hulp in JeugdzorgPlus*».⁹ Hierin staat dat vanwege gebrek aan capaciteit en middelen, de afbouw van gesloten jeugdzorg stroef verloopt onder andere omdat er te weinig alternatieven ontwikkeld worden. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA hebben daarom de volgende vragen:

- Deelt de regering de zorgen van de IGJ? Zo ja, op welke manier is zij van plan dit probleem aan te pakken?
- Staat de constatering van de IGJ en de noodzaak om extra geld beschikbaar te stellen voor de afbouw van de JeugdzorgPlus niet haaks op de bezuinigingsplannen nu en in 2025?

⁴ Kamerstukken II 2023/24, 36 410 XVI, nr. 110, p. 2.

⁵ Commissie van Wijzen (2021) «Jeugdzorg: een onderwerp van aanhoudende zorg», bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 31 839, nr. 779.

⁶ VNG (2022) Gevolgen besparingen voor jeugdhulpstelsel

⁷ Motie-Rosenmöller (GroenLinks) c.s. over hervorming van het stelsel van jeugdzorg, Kamerstukken I 2021/22, 35 788, F.

⁸ Zie de brief van de Staatssecretaris van VWS en de Minister voor Rechtsbescherming over de hervormingen van de jeugdzorg van 12 juni, Kamerstukken I 2021/22, 35 788, Y.

⁹ <https://www.igj.nl/publicaties/rapporten/2024/02/29/factsheet-onvoldoende-passende-hulp-in-de-jeugdzorgplus>

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien de **nota naar aanleiding van het verslag** met belangstelling tegemoet en ontvangen deze, indien mogelijk, graag uiterlijk vrijdag 15 maart 2024.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Prins

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
De Boer